

fondskwadraat

Inhoudelijk verslag 2020

1. Inleiding
2. Gefinancierd
3. De Geefkring
4. Partners
5. Organisatie

1. Inleiding

In januari 2020 konden we niet vermoeden dat Nederland twee maanden later in een lockdown zou gaan. Van de ene op de andere dag ging het land op slot. Ook kunstenaars werden hard getroffen. Galeriestrooms gingen dicht, exposities werden uitgesteld en inkomsten vielen weg. Fonds Kwadraat reageerde meteen en zette de aflossingen voor vijf maanden stil. Dit was nodig om de kunstenaars met een lening adempauze te geven in deze ongekende situatie. Na een korte versoepeling werden de maatregelen weer aangescherpt. Zo werd het hele jaar gekenmerkt door sluitingen en opschorting van evenementen en activiteiten. Nu, in januari 2021, duurt deze moeilijke situatie nog steeds voort.

Fonds Kwadraat viert in 2021 zijn vijftigjarig bestaan. Al vijftig jaar verstrekt het fonds met succes rentevrije leningen tot € 8.000 aan beeldend kunstenaars, fotografen en ontwerpers. Sinds zijn oprichting heeft het fonds 2600 projecten gefinancierd voor een totaalbedrag van ruim € 9.558.811.

Gelukkig is er ook veel positiefs te melden: we verstrekten 88 leningen voor zeer uiteenlopende doeleinden en tussen de lockdowns door organiseerden we een aantal inspirerende activiteiten met kunstenaars voor leden van onze Geefkring. Die leidden weer tot bijzondere ontmoetingen en uitwisselingen.

2. Gefinancierd

Fonds Kwadraat honoreerde in 2020 91 aanvragen. Drie leningen gingen niet door. In het totaal werd een bedrag van € 326.059 uitgeleend (gemiddeld € 3.583 per lening).

	2016	2017	2018	2019	2020
Verstrekt	114	96	126	120	88
Beeldende kunst	68	64	99	73	51
Fotografie	19	14	17	12	13
Ontwerp / mode	22	16	24	31	17
Bk/vormgeving	6	2	3	4	3
Bedrag totaal	€ 405.702	€ 389.977	€ 498.584	€ 457.244	€ 326.059

Het aantal leningen was in 2020 lager dan voorgaande jaren en dan verwacht in de meerjarenplanning. De leningen worden veelal gebruikt voor exposities, artist-in-residencies en

presentaties in het buitenland. Tal van activiteiten werden afgelast of uitgesteld, en de onzekerheid duurde voort. Opvallend is dat veel kunstenaars investeerden in apparatuur. Ook werd geïnvesteerd in publicaties en in werkperiodes, zoals bij Sundaymorning@ekwc.

Het gemiddelde bedrag per lening was € 3.583. Zeven kunstenaars leenden het maximale bedrag van € 8.000. Zestig kunstenaars / ontwerpers waren jonger dan 40 jaar.

- Vijftien kunstenaars investeerden in apparatuur, zoals belit sağ, Rodrigo Sandoval, Basir Mahmood, Baha Görkum Yalim, Monica Nouwens, Sevilay van Dorst en Juke Kleerebezem.
- Vijf kunstenaars maakten een publicatie. Een greep: Thomas Manneke met Mutatio, Jantien de Bruin met Sister Love en Lenn Cox met Collective Wandering.
- Zes kunstenaars financierden een expositie. Een paar voorbeelden: Thijs Zweers bij Unfair2020, Alice Héron bij het Singer Museum Laren en Ciro Duclos in de Kunstkapel in Amsterdam.
- Vier kunstenaars / ontwerpers werkten drie maanden bij Sundaymorning@ekwc, zoals Kokou Ferdinand Makouvia en Sabina Timmermans.
- Elf studenten sloten een lening af van € 800 voor hun eindpresentatie aan een kunst- of designacademie, zoals de Rietveld Academie, de Design Academy Eindhoven, het Sandberg Instituut en de KABK in Den Haag.

Lijst met toekenningen: zie de bijlage.

Aflossingen

Na de pauze van de aflossingen van maart tot en met juli liepen de aflossingen weer zoals vóór de lockdown, dat wil zeggen dat meer dan 99% volgens afspraak werd afgelost. Dit is ongetwijfeld mede te danken aan de steunmaatregelen van de overheid (zoals de Tozo-regeling) en aan de extra middelen die de landelijke fondsen beschikbaar hebben gesteld om tegenvallers vanwege de coronacrisis op te vangen.

Met kunstenaars die echt niet aan hun aflossingsverplichting kunnen voldoen worden afspraken op maat gemaakt. De toekomst is echter ongewis. We weten niet hoe lang de coronacrisis zal voortduren en welke gevolgen de pandemie op de lange termijn heeft voor de praktijk van kunstenaars en ontwerpers.

3. De Geefkring

De Geefkring*, opgericht in 2018, bestaat uit leden die Fonds Kwadraat gedurende meerdere jaren ondersteunen. Voor de leden en potentiële leden organiseert Fonds Kwadraat diners en atelierbezoeken. Door de coronacrisis konden niet alle voorgenomen activiteiten in 2020 doorgaan.

Wat wel doorging:

- een studiobezoek bij Buro BELÉN met aansluitend een nieuwjaarsborrel bij Droog.
- een virtueel bezoek aan Chris Rijk bij Sundaymorning@ekwc
- een atelierbezoek bij Klaas Kloosterboer
- een bezoek aan Sundaymorning@ekwc (Anika Maria Ahmed en Sabina Timmermans)
- een Geefkring diner

Daarnaast interviewden we in 2020 veertien kunstenaars en ontwerpers over waar ze mee bezig waren, waarvoor ze de lening hadden gebruikt, wat het resultaat was en hoe ze de toekomst zagen.

De interviews zijn gepubliceerd op de website, in nieuwsbrieven en op sociale media. Ze geven een uniek inzicht in hoe deze kunstenaars zich op constructieve wijze staande weten te houden in coronatijd.

In 2020 kreeg de Geefkring drie nieuwe leden en kwam er één Fonds op Naam bij: Fonds 99, ingericht door Fonds 1999 en bestaande uit € 50.000 verspreid over vijf jaar.

4. De partners

De samenwerking met het Mondriaan Fonds, het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, CBK Rotterdam en het BankGiro Loterij Fonds werd voortgezet. Kunstenaars die subsidie krijgen van een van de fondsen kunnen aanvullend eenvoudig een rentevrije lening afsluiten. De aanvraag hoeft niet te worden beoordeeld door de commissie van Fonds Kwadraat.

We zijn verheugd dat het Mondriaan Fonds aan het einde van 2020 een samenwerking heeft voorgesteld voor de Cultuurperiode 2021 – 2024. Van pilotproject wordt Fonds Kwadraat een vaste partner voor vier jaar. Hieruit spreekt vertrouwen en het betekent een grote steun voor de continuïteit van Fonds Kwadraat.

Beide partners hebben al gesproken over hoe Fonds Kwadraat vanaf 2021 meer onder de aandacht kan worden gebracht bij kunstenaars die een bijdrage hebben ontvangen van het Mondriaan Fonds. In 2021 wordt dit verder uitgewerkt. Want hoewel het op de website van beide fondsen staat, blijken kunstenaars die bij Fonds Kwadraat aanvragen niet op de hoogte te zijn van de samenwerking en van het feit dat ze als ze een bijdrage van het Mondriaan Fonds hebben ontvangen eenvoudig een lening kunnen afsluiten voor de 10% of voor posten die niet voor de bijdrage in aanmerking komen, zoals apparatuur.

5. De organisatie

In juni 2020 vonden we een opvolger voor Dennis Stam (secretaris tot eind 2019): Nina Fontijne. Nina (1991) werkt bij Galerie Fons Welters. Zij kent de wereld van zowel kunstenaars als verzamelaars, heeft veel contact met vooral jonge kunstenaars en geeft o.a. gastcolleges aan de Rietveld Academie.

Eind 2020 bestond het bestuur uit:

- Jennifer Tee (beeldend kunstenaar) – voorzitter
- Joost Rietvelt (Rietvelt Consultancy) – penningmeester
- Nina Fontijne (artist liaison Galerie Fons Welters) – secretaris
- Gervaise Coebergh (Coebergh PR & Communicatie) – algemeen bestuurslid
- Thomas Eyck (oprichter en eigenaar van t.e.) – algemeen bestuurslid

De adviescommissie 2020 kende de volgende leden:

- Tiong Ang (beeldend kunstenaar)
- Frank Koolen (beeldend kunstenaar)
- Alike van der Kruijs (ontwerper) Luuk Wilmering (beeldend kunstenaar)
- Casper van der Kruk (kunstverzamelaar)

Dagelijkse organisatie

Francine Mendelaar – directeur

Gili Crouwel – development

Raad van Advies

- Hester Alberdingk Thijm – directeur Akzo Nobel Art Foundation
- Dingeman Kuilman – auteur, consultant kunst & design
- Wim Pijbes –directeur stichting Droom en Daad
- Renny Ramakers – medeoprichter en voormalig directeur Droog
- Anne van der Zwaag – directeur Object, BIG ART, curator en auteur

* Fonds Kwadraat is door de Belastingdienst aangewezen als Culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling), zodat donateurs gebruik kunnen maken van de Geefwet en belastingvoordeel genieten.